

Positie Meststoffen Nederland op derogatie & Renure criteria in Nitraatrichtlijn

Wat is het issue

In het kader van waterkwaliteit heeft Europa met de Nitraatrichtlijn¹ maxima gesteld aan het nitraatgehalte in grondwater van 50 mg nitraat/liter grondwater. Daaruit voortvloeiend is er een maximum voorgeschreven voor het aanbrengen van dierlijke mest van 170 kg N/ha uit dierlijke mest.

De beschikbaarheid van dierlijke mest in Nederland gaat de gebruiksruimte voor dierlijke mest volgens de nitraatrichtlijn te boven. Als onderdeel van de eerdere Nitraat-actieplannen van Nederland heeft de EU Commissie in het verleden een derogatie² gegeven voor het verhogen van deze gebruiksruimte voor melkveehouders met gras/mais areaal tot 230-250 kg N/ha. De nitraatnormen in het grondwater worden nog steeds gehaald.

Er wordt vanuit Nederland naast behoud van deze derogatie door de landbouwsector ook gepleit voor een gewasderogatie in de akkerbouw. Daardoor kan de inzet van dierlijke mest voor specifieke gewassen in de akkerbouw vergroot worden zonder dat dit zal leiden tot een overschrijding van de nitraatnorm.

De derogatie wordt periodiek geëvalueerd. Dit gebeurt ook in 2022.

Wat betekent het?

Mocht de bestaande derogatie komen te vervallen, dan wordt het overschot van onbewerkte organische mest op de Nederlandse markt (nog) groter. De veehouder moet zijn teveel aan mest verplicht gaan afvoeren naar andere bedrijven met plaatsingsruimte, of naar een mestverwerker, of het aantal dieren op zijn bedrijf verminderen. De groep akkerbouwers die nu al maximaal dierlijke mest inrekent is groot, wat betekent dat er beperkt ruimte is om de extra hoeveelheid organische mest in de akkerbouw weg te zetten.

Zonder de bestaande derogatie en zonder een eventuele gewasderogatie in de akkerbouw zal het overschot aan dierlijke mest toenemen en leidt daarmee tot een grotere vraag naar mestverwerking. Meer mestverwerking leidt tot extra kosten voor de veehouder en kan leiden tot verliezen van een deel van de in de mest aanwezige stikstof.

Wat betekent het voor MNL?

Derogatie is in de ogen van Meststoffen Nederland positief en een logisch onderdeel van haar visie [KunstMest4.0](#)³ Deze staat voor het zo efficiënt gebruiken van nutriënten en het

¹ <https://ec.europa.eu/environment/pubs/pdf/factsheets/nitrates/nl.pdf>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2021/03/15/toetsing-wetenschappelijke-onderbouwing-nederlandse-derogatie-van-de-nitraatrichtlijn>

³ <https://www.meststoffennederland.nl/projecten/kunstmest-4-0>

voorkomen van onnodige verliezen. Daarom begint bemesting met het gebruik van onbewerkte organische mest en wordt aangevuld met nutriënten op maat. MNL bepleit om meststoffen volgens de vier juistheden van KunstMest4.0 toe te passen: het juiste product, in de juiste hoeveelheid, op het juiste moment en op de juiste plek.

Indien er een overschot aan dierlijke mest is en deze dus niet meer ingezet kan worden is verwerken van deze mest een logische stap om de – in deze mest aanwezige – nutriënten te benutten. Mestverwerking is een optie. Echter er dienen criteria gesteld te worden aan de verwerkte mest om te zorgen dat het milieu, de gezondheid en de bodemkwaliteit geborgd blijft. Indien het voorstel is om verwerkte dierlijke mest in te zetten als alternatief voor kunstmest onder de Nitraatrichtlijn dan dienen gelijke eisen aan de producten gesteld te worden.

De Europese Commissie heeft in het “Safe Manure” project zogenaamde Renure criteria gedefinieerd aan de hand waarvan verwerkte mest producten gezien en gebruikt mogen worden als kunstmest.

Door mest te verwerken volgens de Renure criteria kunnen de in de oorspronkelijke dierlijke mest aanwezige nutriënten verantwoord en veilig gebruikt worden (in de gebruikruimte voor kunstmest en organische meststromen zijnde niet van dierlijke afkomst).

Wat is de positie van NML?

Meststoffen Nederland is op basis van voorgaande voorstander van het behoud van derogatie en het eventueel uitbreiden daarvan naar de akkerbouw middels gewasderogatie. Cruciaal hierbij is dat dit niet leidt tot een hogere belasting van het milieu – zowel water als lucht.

Aanvullingen met kunstmest blijven noodzakelijk om de onvermijdelijke verliezen van stikstof aan te vullen en zo te voorzien in de stikstofbehoefte van de gewassen.

Meststoffen Nederland ondersteunt de vastgestelde Renure-criteria om (bovenop de derogatie) de in dierlijke mest aanwezige nutriënten maximaal te kunnen herbenutten door deze te bewerken tot ‘kunstmestvervangers’. Hiervoor moet bijvoorbeeld Annex III van de Nitraatrichtlijn gewijzigd worden door de Renure criteria op te nemen waaronder verwerkte mest als kunstmest gebruikt kan worden.

Meststoffen Nederland ziet ‘kunstmestvervangers’, gezien de oorsprong van de daarin aanwezige nutriënten, als gerecycleerde kunstmest (KunstMest4.0).

